

Kerken & kapellenroute

1

WANDELEN
IN BERGEIJK

13,6 km

Bergeijk

Westerhoven

Start-/eindpunt: marktplein, aan 't Hof, Bergeijk.

Parkeren: achter het gemeentehuis, Raadhuisshof (i.v.m. blauwe zones).

- U start met uw rug naar de kiosk en volgt de weg tussen HEMA en Buon Gusto.
- Meteen na het ijzeren hek **RECHTSAF**.
- Voor hotel/restaurant Eddie's **LINKSAF**.
- Steek de weg over naar Sport 51, **RECHTSAF**.
- Steek het zebrapad over en ga **LINKSAF**.
- Voor De Kattendans **RECHTSAF** (gele pijl nr. 20).

De Kattendans is een bronzen beeldengroep die gemaakt is door Toon Slegers. Het is gebaseerd op volksverhalen. Om de grafheuvels zouden, volgens de overlevering, 's nachts de katten dansen. Ook het cultureel centrum heet De Kattendans.

- **LINKSAF** tussen gele hekjes door.

Rechts ziet u een neogotisch kapelletje uit 1906, gewijd aan Onze Lieve Vrouw van Smarten, gebouwd door de Ursulinen, die er van 1880-1939 aanwezig waren. Het raakte in verval maar werd in 1984 weer gerestaureerd. Hier staat een bankje geplaatst vanwege de 100ste verjaardag van Suzanna Hees-de Looij. Een eindje verder staat weer een bankje voor de 100-jarige Marie Baudewijns-Mensch.

De andere kapel aan het einde van het pad is gewijd aan Onze Lieve Vrouw van Lourdes en is in 1955 gebouwd door de

Assumptionisten die van 1939-1969 in het klooster woonden. Het kapelletje is gebouwd met stenen die waren overgebleven na de bouw van een varkenshok. Waar het klooster stond, dat van 1880 tot 1969 heeft bestaan, is nu het verzorgingshuis.

- Voor het 2e kapelletje en bankje **RECHTSAF** tussen houten boomstammen door.
- Bij het ijzeren hek en de paaltjes **LINKSAF** het bospad in.
- T-splitsing **RECHTSAF** met gilde gebouw aan rechterhand.
- T-splitsing **LINKSAF**.
- Rechts van de weg De Ploeg.

In Bergeijk werd in 1923 een weverij gestart, men begon met de productie van handdoeken. Het bedrijf maakte later voornamelijk gordijn- en decoratieve stoffen, vooral gordijn- en meubelstoffen, die als Ploegstoffen zeer bekend werden.

Mien Ruys raakte in de jaren vijftig betrokken bij de Nederlandse kunstbeweging De Stijl. Eén van de belangrijkste leden van De Stijl, meubelontwerper en architect Gerrit Rietveld, was door De Ploeg gevraagd om de nieuwe fabriek in Bergeijk te bouwen. De Ploeg werd in 1958 in gebruik genomen. Het gebouw heeft gebogen betonnen sheddaken, wat een bijzonderheid is. De westgevel heeft een zaagtandvorm. De glazen puien zijn georiënteerd op het noorden en zuiden. Zie ook de infoborden.

- Fietspad FKP 68 **RECHTDOOR**.
- Na lantaarnpaal 25 **RECHTSAF** bospad.
- Dit pad met 2x rechts-links bochten blijven volgen, na de tweede linkse bocht afrastering langs weiland/akkerland aan linkerhand volgen.
- Bij T-splitsing voor lager gelegen bos **RECHTSAF**.
- Na ca. 70 meter bij ongelijke splitsing met weitzje **LINKSAF**.
- T-splitsing voor hekwerk (B&G) **LINKSAF**.
- Voor slagboom **RECHTSAF** (klein bospad).
- Negeer zijpaadjes links.
- Bij de T-splitsing voor huizen en hek **LINKSAF**.
- Negeer verhard pad rechts.
- Ga **RECHTDOOR** met hekwerk aan rechterhand.
- Na hekwerk op kruising **RECHTSAF** naar klaphek.

■ STEEK VOORZICHTING OVER!

- Andere kant van de weg **RECHTDOOR** (houten poort).
- Volg het paadje **RECHTDOOR**.
- T-splitsing voor open veld **LINKSAF**.
- Na ca. 30 meter bocht naar rechts pad volgen.
- Kruising **RECHTDOOR**.
- Bij kruising van kleine bospaadjes **RECHTDOOR**.
- Bij brede zandweg **RECHTSAF** gele pijl volgen.
- Bij gele pijl **LINKSAF** klein bospad in.
- T-splitsing met zandweg **LINKSAF** (gele pijl nr. 5).
- Volg dit pad tot bij het kerkhof **RECHTDOOR**.
- Asfaltweg **RECHTDOOR**.
- T-splitsing bij huisnummer 20 **RECHTSAF**.
- Ongelijke kruising **RECHTDOOR**.
- T-splitsing bij bankje **LINKSAF**.
- Deze weg volgen, u passeert enkele gelegenheden om wat te eten of drinken en de kerk.

De Servatiuskerk is de parochiekerk van Westerhoven. In 1885 kwam de huidige neogotische parochiekerk gereed die gebouwd is onder leiding van architect H.J. van Tulder. Op 20 september 1886 werd de kerk ingewijd door A. Godschalk, bisschop van Bisdom 's-Hertogenbosch. St. Servatius is opgenomen in het wapen van Westerhoven.

- Bij 'Bij de Neut' **LINKSAF** over het fietspad en na huisnummer 2 **LINKSAF**.
- Na 350 meter tegenover Beukenlaan gaat u **RECHTSAF** Oude Kerkpad in (grindpad).
- Verharde weg oversteken.
- Voor huisnummer 2 **LINKSAF** tussen hekjes door.
- T-splitsing bij hekwerk **RECHTSAF** (gele pijl 7).
- T-splitsing bij bank **RECHTSAF** (gele pijl).
- Bij huisnummer 13 verharde weg oversteken.
- T-splitsing bij huisnummer 7 **LINKSAF** (Hoeverstraat).
- Kruising **RECHTDOOR** oversteken naar Loverense dijk (grindweg).
- Tegenover Valentinuskapel **RECHTSAF** door klaphekje.

De St. Valentinuskapel staat op de plek waar sinds lange tijd de gelovigen van Westerhoven de heilige Valentinus vereren. De kapel is gelegen bij een waterput. Deze put zou al uit de 8e eeuw stammen, maar daarover bestaat geen eenduidigheid. De put werd pas voor het eerst schriftelijk vermeld in

1799. Aan het water uit deze put werden geneeskrachtige eigenschappen toegeschreven. Zelfs in de meest droge zomers staat er altijd water in het putje. Het waterpeil is altijd hoger dan dat van de langstromende Keersop. De heilige Valentinus werd vooral aangeroepen bij vallende ziekte, koorts, wratten en reumatische pijnen. Op de plek bij de put heeft reeds eerder een kapel gestaan. Deze kapel is in de loop der eeuwen echter in verval geraakt, ze zou in 1825 zijn gesloopt. In 1947 werd een nieuwe kapel gebouwd, als dank voor het feit dat Westerhoven vrijwel ongeschonden uit de Tweede Wereldoorlog was gekomen.

In 1970 werd het Valentinusbeeld echter gestolen en er werden in het interieur van de kapel vernielingen aangericht. Pas in 1980 werd de kapel hersteld en in 1981 vond opnieuw de lichtprocessie plaats. Deze wordt sindsdien ieder jaar gehouden. De feestdag van de heilige Valentinus valt op 14 februari (Valentijnsdag). Sinds enkele jaren heet Westerhoven op die dag Valentinusdorp. Op 4 mei vindt in de kapel de Dodenherdenking plaats.

- Blijf dit pad volgen, u steekt over houten brug de Keersop over, pad verder volgen.

De Keersop is een zijbeek van de Dommel. Zij ontstaat als Elsenloop ten noorden van Lommel, stroomt zuidoostelijk langs Bergeijk en Westerhoven en mondt in de Dommel uit. De Keersop is 13 kilometer lang en het verval is 13 meter wat het een, voor deze omgeving, snelstromende beek maakt.

In 1972 werd de Keersop gekanaliseerd. De afgelopen jaren werd de Keersop weer grotendeels in natuurlijke staat teruggebracht. De Keersop in Nederland behoort in haar geheel tot het Natura 2000 gebied Leenderbos Groote Heide & De Plateaux omdat het de enige plaats is waar de beekprik (een zeldzaam visje) in Noord-Brabant voorkomt.

- Door het klaphek **RECHTSAF** over asfaltweg. Als u iets wilt gaan eten of drinken volg dan **A**, zo niet dan kunt u **B** volgen.

A: Blijf op asfaltweg, 2x bocht naar links volgen (bij 'Bij de Neut' of 'Woest' kunt u wat eten of drinken). Oude Weerderdijk wordt Borkelsedijk (fietsknooppuntroute 34). Over stenen brug (Keersop) **RECHTDOOR** (ga verder bij →)

B: U kunt meteen na de brug **LINKSAF**, volg het pad langs de Keersop (de Beekloop stroomt hier in de Keersop) en ga over de ijzeren brug en daarna **RECHTSAF**. U komt bij een asfaltweg, hier **LINKSAF** (ga verder bij →).

→ negeer weg rechts (Eeuwselsedijk).

- Voor brug Beekloop **RECHTSAF** het zandpad in.

De Beekloop is een gegraven waterloop die kalkrijk water vanuit het Kempens Kanaal naar de Keersop voert. De Beekloop

stroomt vanaf de vloeivelden van De Watering in noordelijke richting en ze verbindt een reeks ooit natuurlijke vennen. Uiteindelijk vloeit de Beekloop, iets ten zuiden van Westerhoven, in de Keersop. De Beekloop is 18 kilometer lang en heeft een verval van ongeveer 18 meter, wat een snelle stroming veroorzaakt. De beekbodem bestaat uit grof zand en grind, en dient als paaiplaats voor onder meer beekforel, serpeling, bempje en beekprik.

- Eerste weg **RECHTSAF** voor sloot en houten hekwerk.
- Bij HSV Valentinus **LINKSAF** over houten brug en voor vijver **RECHTSAF**.
- Blijf pad langs vijver volgen (2x over betonnen brug).
- Voor gebouwtje **RECHTSAF** langs slagboom.
- Steek de asfaltweg over en ga **RECHTDOOR** (grindpad, Boelebusseweg).
- Grindweg wordt asfaltweg.
- Bij voorrangsweg **LINKSAF**.

Het huis hier op de hoek deed vroeger dienst als melkfabriek.

- Steek bij bushalte 'Dorpstraat' over en ga links van huisnummer 10 het grindpad in.
- Einde grindpad **LINKSAF** en na 30 meter **RECHTSAF**.
- 10 meter in het bos **LINKSAF** klein paadje in.
- T-splitsing voor prikkeldraad **LINKSAF** (zand-/graspad).
- Bij kruising van zandpaden en bordje WR Beekdalen 5 km. **RECHTDOOR**.
- Negeer paadjes links en rechts.

- Bij kruising met bankje en wederom bord WR Beekdalen **RECHTDOOR**.
- T-splitsing **LINKSAF**, dit pad buigt snel naar rechts.
- Dit paadje blijven volgen tot T-splitsing met zandpad en ga hier **LINKSAF**.
- T-splitsing **RECHTSAF** (klinkerweg).
- **STEEK VOORZICHTIG OVER!**
- Voorbij HUBO na huisnummer 45 **RECHTSAF** zandpadje in.
- Eerste gelegenheid **LINKSAF**.
- Blijf dit pad **RECHTDOOR** volgen.
- T-splitsing met zandpad en slagboom **LINKSAF**.
- Negeer na 10 meter zandpad rechts.
- Grindpad wordt klinkerweg.
- Bij omgekeerde Y-splitsing scherp **RECHTSAF**.
- Na 20 meter bij bord Buchtdwarsstraat en bord De Ploeg **LINKSAF** (graspad).
- Y-splitsing links aanhouden door ijzeren hekje.
- Bij Y-splitsing links aanhouden (graspad).
- Bij tegelpad **LINKSAF**.
- Einde tegelpad dubbele betonweg **RECHTDOOR** oversteken en volg dit pad richting klok.

De Klok van Rietveld in het 'Mien Ruys plantsoentje' naast het Notarishuis. Omdat Gerrit Rietveld meubelontwerper was, vragen we u hier allereerst te letten op zijn karakteristieke montage-techniek. Als de tijd op de klok niet geheel overeenstemt met het algemeen vast gestelde in West-Europa: sorry, hij is nog van voor het computertijdperk!

- Na de klok **RECHTSAF** en meteen na het kerkje **LINKSAF** (Domineestraat).

De protestantse kerk, een neoclassicistisch zaalkerkje uit 1812, is een zogenaamde Napoleonskerk, die de protestanten door toedoen van Lodewijk Napoleon kregen, nadat ze in 1798 de Hofkerk hadden moeten afstaan. De architect was Pieter Willems uit Bergeijk. Het gebouw is een rijksmonument en werd in 1991 gerestaureerd, waarbij twee glas-in-loodramen zijn geplaatst.

Even verder ziet u het Teutenhuis, achter de protestantse kerk. Dit oudste woonhuis van Bergeijk is van 1722 en behoorde toe aan de Teuten. Ooit was hier een boerderij met herberg De Ster gevestigd. Nu zijn het Bezoekerscentrum Teutenhuis, het Eicha Museum met zijn archeologie en de heemkundekring met een Teutenkamer in dit pand gevestigd.

- Negeer weg rechts Sterrepad. T-splitsing **RECHTSAF** richting kerk.

Hier rechts ziet u de voormalige marechausseekazerne, deze werd in 1870 gebouwd in ambachtelijk-traditionele stijl en is heden in gebruik als woonhuis. Het pand is gebouwd met behulp van bakstenen en nokbalken van een ander gebouw uit de onmiddellijke omgeving, dat in de vorige eeuw werd afgebroken.

- Negeer Sterrepad. Voor de kerk **RECHTSAF**.

De Sint-Petrus' Bandenkerk of Hofkerk is een gotische kruiskerk zonder toren, maar met een klein kruisorentje, in pseudobasilicale stijl gebouwd. De toren is in 1650 omgevallen en nooit meer herbouwd. Het interieur is sober en bevat beelden van Sint-Jan en Sint-Lucia uit 1490.

Het luihuis is een klokkenstoel die zich voor de kerk bevindt. Hoewel er vroeger meer van zulke klokkenstoelen voorkwamen in Noord-Brabant zijn de meesten verdwenen, zodat deze als uniek kan worden beschouwd. Ze bestaat uit een eikenhouten gebint, dat afgeschoten is met een bakstenen muurtje en planken en voorzien is van een met leien bedekt dak. Het luihuis werd in 1669 gebouwd ter vervanging van de ingestorte toren. In het luihuis hangt een klok uit 1367, die gegoten is door Jacobus van Helmond.

- U bent aangekomen op uw eindbestemming. ■

Deze route maakt deel uit van de serie **'Wandelen in Bergeijk'**. Stuk voor stuk afwisselende wandelingen die u laten kennismaken met de lommerrijke bossen, vennen, snelstromende riviertjes en interessante bouwwerken die de gemeente rijk is. Laat u verrassen door de groene omgeving en de interessante historie.